

HazardSupport – Riskbaserat beslutsstöd för framtidens naturolyckor

I ett förändrat klimat, påverkat av människans utsläpp av växthusgaser, kommer vissa extrema väderhändelser att bli allt vanligare och därmed risken för naturolyckor som översvämningar och värmeböljor. För att anpassa samhället behövs ofta information om hur vanliga och intensiva naturolyckor blir i framtidens klimat.

Trots att mycket forskning har bedrivits på området används den vetenskapliga kunskapen om klimateffekter fortfarande i begränsad utsträckning för planering och genomförande av anpassning. En anledning är att informationen traditionellt sett har varit utformad av forskarvärlden. De ska möta många behov samtidigt och inte nödvändigtvis den enskilda intressentens. Inom HazardSupport har fokus i stället varit att utforma informationen så att den blir skraddarsydd efter användarens behov. Ett typexempel kan vara en kommun, eller ett företag, som ska fatta beslut om hur en ny fastighet eller väg ska byggas för att inte drabbas av översvämning.

Projektet har haft som mål att hjälpa beslutsfattare genom att ta fram riktlinjer för hur resultatet av klimateffektstudier ska göras tillgängliga. En viktig del har också varit att ge användarna möjlighet att ta hänsyn till att informationen uppdateras ständigt utifrån nya klimatprojektioner vilka kan ge nya förutsättningar för klimatanpassningsplanen.

Projektet har också haft som mål att ta fram en vetenskaplig praxis för klimatexperter som utför skraddarsydda klimateffektstudier åt beslutsfattare och att etablera en plattform för samarbete och ömsesidigt lärande mellan klimatexperter och användare kring klimatanpassning och naturolyckor.

Bakgrund

HazardSupport var ett femårigt projekt (2015–2020) med de övergripande målen att identifiera problem som kan uppstå vid klimatanpassningsarbete, studera om dialogen kan överbygga svårigheter att genomföra klimatanpassning samt se huruvida det är möjligt att anpassa forskningen så att den tar fram relevant kunskap för användarna.

Projektet var ett samarbete mellan SMHI och SEI (Stockholm Environment Institute).

Projektet var finansierat av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

För den som vill läsa mer så finns information om projektet och dess resultat på MSB:s och SMHI:s websidor:

<https://www.msb.se/sv/aktuellt/forsking-pagar/klimatforandringars-konsekvenser-naturolyckor/>

<https://smhi.se/forskning/forskningsenheter/hydrologisk-forskning/hazardsupport-1.101587>

Fallstudier

Projektet har genomförts i samarbete och nära dialog med forskare vid SMHI och SEI och deltagare från tre fallstudier:

- I ett samarbete med Stockholms stad har SMHI undersökt hur stadsplaneringen påverkar klimatet i staden. Stockholms stad ville veta hur expansionsplaner för 2030 och 2050 påverkar stadsklimatet och hur man kan planera för värmeböljor genom att använda till exempel grön infrastruktur, takfärg och vatten i stadsmiljön. I samarbetet har SMHI tagit fram scenarier för Stockholms utbyggnad fram till 2030 och 2050.
- I ett samarbete med Karlstad kommun har SMHI undersökt förutsättningarna för att bygga en vall för att skydda Skåre från översvämning. Kommunen har historiska erfarenheter från översvämningar genom sitt läge i Klarälvens delta vid Vänerns norra strand och har jobbat mycket med översvämningsfrågor. Studien har utförts i tre delar med modellering utifrån olika frågeställningar.
- I ett samarbete med Länsförsäkringar har SMHI undersökt naturolyckor med inriktning mot havsnivåhöjning och försäkringsfrågor. Vad händer om en byggnad som idag har en risk för översvämning en gång per 100 år i framtiden riskerar att råka ut för en översvämning varje år? Hur ska man resonera vid nybyggnation där det ofta är populärt att bygga vid kust och sjönära områden som man med stor sannolikhet vet kommer att riskera översvämning i framtiden?

Under projektets gång har regelbundna fokusgruppsmöten, workshoppar och intervjuer genomförts i syfte att skapa en process för ömsesidigt lärande och utbyte av kunskap och information mellan fallstudierna och forskarna.

Vidare läsning

[HazardSupport : Riskbaserat beslutsstöd för framtidens naturolyckor \(msb.se\)](https://www.msb.se/publikationer/hazard-support-riskbaserat-beslutsstod-for-framtidens-naturolyckor)

Översvämningensrisk i Skåre: <https://rib.msb.se/filer/pdf/29483.pdf>

Fysisk planering i ett varmare klimat: <https://rib.msb.se/filer/pdf/29467.pdf>

Säkert och osäkert i klimatscenerierna: <https://rib.msb.se/filer/pdf/29466.pdf>

Stigande havsnivåer: <https://rib.msb.se/filer/pdf/29562.pdf>

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Slutsatser

De tre fallstudierna har lett till viktiga resultat om hur man kan förutse och anpassa samhället för framtida naturolyckor inom områdena värmebölja och översvämning. Resultaten och metoderna kan generaliseras och användas för andra delar av Sverige.

Förutom detta har projektet skapat rekommendationer för samarbete mellan klimatexperter och praktiker. Dessa visar på vikten av att använda ett strukturerat, metodiskt tillvägagångssätt i processen att gemensamt utveckla skräddarsydd klimatinformation eller olika typer av klimatjänster.

Kontakt SMHI: Lena Strömbäck
lena.stromback@smhi.se
Tel. +46 11 495 8740

Kontakt SEI: Karin André
karin.andre@sei.org
Tel. +46 73 707 85 21

Kontakt MSB: Ulrika Postgård
ulrika.postgard@msb.se
Tel. +46 76 771 68 77

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap